

Uitgebreide inhoudsopgave

Jan Willem Sap

Inleiding - Recht door de wolken. Doorwerking van internationaal en Europees recht	1
---	----------

I Alden Pervan

Een noodzakelijke driehoeksverhouding: internationaal, Europees en nationaal recht	9
1. Inleiding	9
2. Doorwerking van internationaal recht in de nationale rechtsorde	10
2.1 Dualistisch stelsel	10
2.2 Monistisch stelsel	11
2.3 Artikelen 93 en 94 van de Grondwet	12
3. Doorwerking van het Unierecht in de nationale rechtsorde van EU-lidstaten.	14
3.1 Rechtstreekse werking en voorrang van het Unierecht.	14
3.2 Conforme interpretatie en staatsaansprakelijkheid	17
3.2.1 (Richtlijn)conforme interpretatie	17
3.2.2 Staatsaansprakelijkheid	19
3.3 Doorwerking van internationaal recht via het Unierecht	20
4. Samenwerking.	21
Literatuur	23

II Sarah Schoenmaekers

Europese identiteit en de nationale rechtsorde: knooppunt, eenrichtingsverkeer of doodlopende route?	25
1. Inleiding	25
2. Europese identiteit: de zoektocht naar bronnen	26
2.1 Nationale identiteit: kenmerken.	26
2.2 'Europese identiteit' in wetgeving of andere politieke Europese bronnen	30
2.3 Relevante rechtspraak	34
2.3.1 Europese identiteit en de EER-overeenkomst	34
2.3.2 Europese identiteit en de waarden van de rechtsstaat	35
3. Resultaatsverbintenissen.	40
Literatuur	42

III *Joost Leegwater*

Een eerlijk debat over Europese waarden? Over effectieve handhaving en Hongarije

	45
1. Inleiding	45
2. Artikel 7 VEU bij een (dreigende) schending van Uniewaarden	47
2.1 Toepassing van artikel 7 VEU	47
2.2 De procedure tegen Hongarije	48
3. Andere instrumenten	49
3.1 Inbreukprocedures	50
3.2 Prejudiciële procedure bij het Hof van Justitie	51
3.3 Begrotingsmaatregelen via de conditionaliteitsverordening	52
3.4 De politieke dialoog	55
3.5 HEXIT: vertrek van Hongarije uit de Europese Unie	56
4. Wat werkt en wat niet?	57
4.1 De financiële prikkel	57
4.2 Een dialoog gericht op vertrek	58
4.3 Nieuwe waarborgen via verdragwijzigingen	60
5. Europese waarden	61
Literatuur	63

IV *Zora Geertsema & Eduardo Arenas Catalán*

‘Mensen die zich kunnen handhaven in de samenleving’: een sociaaljuridische analyse van het Nederlandse sociale domein

	67
1. Inleiding	67
2. Doelstellingen van het sociaal domein en relevante mensenrechten standaarden	69
3. Het terugvoeren van de verbanden tussen sociaal beleid en de theorie van het sociale domein	75
4. Inlijving van mensenrechtennormen in Nederlandse wetgeving	83
5. Humanitaire ondergrens	93
Literatuur	96

V *Jan Willem Sap*

Europese regels, Nederlandse uitdagingen: het stikstofprobleem en duurzame landbouw

	99
Inleiding	99
1. De patstelling	102
2. Europese regels	105
2.1 De stap naar de rechter	108
2.2 De Habitatrictlijn	109

2.3	Vorrang en rechtstreekse werking	112
3.	Nederland op slot	116
4.	De opkomst van de BoerBurgerBeweging	119
5.	Het gevaar van stikstof	125
6.	De vergunningenmachine	129
7.	Fundamentele natuurwetten	131
8.	Een gunstige staat van instandhouding	136
8.1	De stikstoffuik	138
8.2	Rentmeesterschap	139
9.	Technocratische ecodictatuur	142
10.	De rek is eruit	147
11.	Een symbool van polarisatie	151
12.	Conclusie	156
	Literatuur	159
	Over de auteurs	165